

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/1353-

21. august 2025

Klagebehandling av NVEs konsesjon til Fagne for bygging av ny 132 kV kraftlinje mellom Bø og Meland

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga 12. mars 2025 Fagne AS konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til å bygge, eie og drive en 5,2 km lang dobbelkurs 132 kV luftledning og en 0,1 km lang jordkabel mellom Bø og Meland i Karmøy kommune.

NVEs vedtak er påklaget ved to klager fra til sammen tre klageparter. NVE har vurdert klagen og kommet til at de ikke gir grunnlag for å endre vedtaket. NVE oversendte klagen til behandling i Energidepartementet 9. mai 2025.

Fagne har vurdert det nødvendig å bygge ny kraftledning for å sikre strømforsyning i området, siden eksisterende kraftledning nærmer seg teknisk levetid og har for lav kapasitet for å møte fremtidig behov for overføring av strøm. Flere av mastene i tre har også råtnet. Det ble omsøkt tre alternative traseer: 1, 1+1b og 1+1c. NVE fant at det var grunnlag for å gi konsesjon til kraftledningen og vurderte de tre alternativene etter virkninger på arealbruk, næring og bebyggelse, naturmangfold, kulturminner og kulturmiljø, og visuelle virkninger. Trase 1 ble av NVE samlet sett ansett som det beste alternativet for samfunnet.

Klagene

Flyplassveien AS og Flyplass Senteret AS har sendt klage samlet via advokatfirmaet Eikesdal advokatfelleskap i brev av 31. mars 2025. Klagerne er henholdsvis eiere av gbnr. 88/41 og 88/252. Klagerne mener konsekvensene for eiendommene ved valg av trasé ikke er korrekt beskrevet, og at NVEs vurdering derfor bygger på feil faktagrunnlag. De skriver i klagen at det må legges vekt på at trasévalget fratruer eiendommene utbyggingsmuligheter.

Gjeldende reguleringsplan for bnr. 41 og kommunens arealdel for bnr. 252, åpner for en uutnyttet mulighet for utbygging, og utbyggingen måtte skjedd der kraftlinjen skal etableres. Klagepartene mener det ikke er tilstrekkelig at administrasjonen i Karmøy kommune mener det er akseptabelt at bnr. 41 forblir parkeringsareal når det er kommunestyret som har besluttet arealbruken i reguleringsplanen. Med dette faktagrunnlaget mener klagerne det er feil skjønnsutøvelse av NVE å vurdere at de tre traséløsningene har «nokså like negative virkninger». Klagerne mener traséalternativ 1+1b er vesentlig bedre for eiendommene og at denne traseen derfor burde blitt valgt.

Magnhild Kathrine Karmøy er eier av Gbnr 94/1 og sendte klage i brev av 31. mars 2025. Karmøy krever at mastepunktet på hennes eiendom flyttes til stedet hun har anvist, hvis ikke vil hun ikke tillate bruk av helikopter til å montere mastepunktet. Hun krever videre å være til stede under arbeidet mot økonomiske kompensasjon for å ivareta dyrevelferd, og å få økonomisk kompensasjon for bruk av areal på hennes eiendom til anleggsarbeidet.

Begge klagepartene er parter også i ekspropriasjonssaken. NVE legger derfor til grunn at klagen gjelder både konsesjonsvedtaket og samtykket til ekspropriasjon. Departementet er enig i NVEs vurdering.

Fagne AS og NVEs vurdering av klagen

Fagne bemerker til klagen til Flyplassveien AS og Flyplass Senteret AS at selskapet forstår at den valgte traseen vil være en ulempe for videreutvikling av eiendommene, men at traseen likevel er valgt etter en helhetsvurdering med vekt på terrengtilpasning, miljøhensyn og høringsuttalelser fra relevante instanser. NVE konstaterer at opplysningene i klagen ikke endrer oppfatningen av at valgt trasé er beste løsning etter en totalvurdering av alle virkninger. NVE viser til at det kan gis anleggskonsesjon uavhengig av planstatus, siden nettanlegg som krever konsesjon etter energiloven er unntatt fra behandling etter plan- og bygningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 1-3.

Fagne bemerker til klagen til Magnhild Karmøy at plassering av masten der klager ønsker, vil være problematisk, fordi det vil få konsekvenser for andre ledninger i området og vil være mer avhengig av helikopterbruk. Masten vil også erstatte en eldre mast og vil få et vesentlig mindre fotavtrykk enn denne. Videre vil detaljplanen avgjøre bruk av helikopter eller anleggsvei for montering av mast, og erstatningsutmålingen vil basere seg på ekspropriasjonsrettslige prinsipper når dette skal vurderes. NVE stiller seg bak Fagnes vurdering av plassering av mast, og mener også at eksakt plassering tilhører den videre detaljplanleggingen, hvor grunneierne vil involveres på nytt.

Departementets vurdering

Klage fra Flyplassveien AS og Flyplass Senteret AS

Departementet er enig med Flyplassveien AS og Flyplass Senteret AS i at den valgte traseen utgjør en større ulempe for annen arealbruk og næring enn alternativ 1 + 1b. Det er åpnet for utbygging av eiendommene i reguleringsplan og kommunens arealdel. Ved

utbygging av kraftlinjer i trasé 1 vil området etter det opplyste ikke kunne brukes til annet enn parkeringsplasser. Departementet er derfor enig med klager i at de tre alternative traseene ikke har like virkninger for arealbruken. Annen arealbruk er imidlertid bare ett av flere hensyn som vurderes ved behandlingen av nye kraftledninger. Departementet viser i den forbindelse til NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» hvor det fremgår at valgte trasé 1 er bedre for landskap, herunder visuelle virkninger, friluftsliv og naturopplevelser. Trasé 1 + 1b vil ligge høyere i terrenget og vil bli mer synlig og påvirke utsikt i større grad. Den vil også ha større visuell påvirkning på kulturminner og gi større virkninger for naturmangfold. Departementet er enig med NVE i at Traseé 1 alt i alt kommer bedre ut av avveilingen av fordeler og ulemper, enn trasé 1 + 1b. I tillegg er trasé 1 foretrukket av Karmøy kommune, Statsforvalteren i Rogaland og Rogaland fylkeskommune. Departementet vurderer derfor ulempene i arealbruk for eiendommene som akseptable sett opp mot fordelene for allmennheten.

Departementet er enig med NVE at reguleringsplanen for bnr. 41 og kommunens arealdel for bnr. 252 ikke er til hinder for valg av trasé 1. Plan- og bygningsloven § 1-3 annet ledd unntar «overføring eller omforming av elektrisk energi» etter energiloven § 3-1 tredje ledd fra lovens virkeområde. Dette betyr at blant annet kraftledninger og transformatorstasjoner som er konsesjonspliktige etter energiloven er unntatt fra plan- og bygningslovens allmenne system, hvor arealplanlegging er styrende for all framtidig aktivitet.

Klage fra Magnhild Karmøy

Departementet viser til NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» hvor det fremgår at endelig plassering av mastepunkter avgjøres i detaljplanen. Her vil hensiktsmessigheten av plasseringen av mastepunktene i større grad gjøres greie for, samt nærmere planlegging av hvordan disse skal monteres. Detaljplanen krever godkjenning av NVE, og i arbeidet med planen er det et krav om involvering av grunneiere. Magnhild vil slik ha mulighet til å spille inn sitt forlag. Departementet kan ikke se at det er grunnlag for å sette særlige vilkår om masteplassering og anleggsvirksomhet i dette området og slutter seg til NVE i at plassering av mastepunkt og eventuelle vilkår for selve byggefasen hører til detaljplanfasen.

Ekspropriasjon

Når det gjelder Karmøys krav om kompensasjon for bruk av areal på eiendommen har klager krav på å få dekket tapet fullt ut, siden det er et direkte inngrep i hennes eiendomsrettigheter, jf. grunnloven § 105. Fagne har fått samtykke til ekspropriasjon av nødvendige bruksrettigheter dersom minnelige avtaler ikke oppnås. Samtykke til ekspropriasjon kan gis når et tiltak er «tvillaust meir til gang enn skade», jf. oreigningslova § 2. Det vil si at fordelene med tiltaket må være klart større enn ulempene. Departementet viser til behovet for å sikre tilstrekkelig kapasitet i strømmettet og de nevnte fordelene ved den valgte traseén. Selv om tiltaket medfører inngrep i grunneiernes bruk av arealet, vurderes disse ulempene som mindre enn de samlede fordelene for samfunnet. Departementet mener derfor at grunnlaget for ekspropriasjon er til stede.

Utmåling av erstatningen er et privatrettslig forhold som enten fastsettes ved minnelig avtale, eller gjennom skjønn som ledd i en ekspropriasjonsprosess.

Departementet minner om ettårsfristen for å begjære skjønn, jf. oreigningslova § 16. Fristen løper fra dags dato.

Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. NVEs konsesjonsvedtak og samtykke til ekspropriasjon av 12. mars 2025 opprettholdes.

Departementets vedtak kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Tolleg Taksdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Runa Kathrinsdatter Almeland
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fagne AS
Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Eikesdal advokatfelleskap v/
Magnus Håvås Nereng
Magnhild Katrine Hevrøy

KOPPI